

Márciusban egy műszaki könyvkiállítással kapcsolatban szintén szakfilmeket vetítettünk. Egy másik alkalommal pedig a Magyar Szovjet Baráti Társaság helyi csoportjával közösen egy általános érdeklődésű szovjet műszaki filmet vetítettünk le.

Április és május hónapban egy-egy alkalommal a Fiatal Műszakiak és Közgazdászok Tanácsával közösen rendeztünk könyvkiállítást és filmvetítést, amelyekkel kapcsolatosan a műszerek felhasználásáról és a szabványosítás jelentőségéről tájékoztattuk dolgozóinkat.

Célkitűzésünk mind a fizikai, mind a műszaki dolgozók részéről nagy érdeklődéssel találkozott, ami arra serkent bennünket, hogy a szakmánként csoportosított műszaki könyvkiállításokat és filmvetítéseket a jövőben, ha lehet, még nagyobb mértékben tartsuk meg.

Azok az eredmények, amelyek munkásságunkkal kapcsolatban mutatkoztak, valamint az érdeklődés megnyilvánulása vezetett bennünket arra a gondolatra, hogy a fenti célok érdekében tett fáradozásainkat könyvtáros társaink tudomására hozzuk, és arra buzdítjuk őket, hogy az általunk már kitaposott úton haladva, a műszaki tájékoztatás terén hasonló módon érjenek el sikereket.

SARLÓSNÉ Miklósné

o o o

022

A KÖZPONTI FIZIKAI KUTATÓ INTÉZET ÚJ KÖZPONTI KÖNYVTÁRA

A KFKI tudományos és műszaki könyvtára két évvel ezelőtt jutott el abba a könyvtárosok által jólismert állapotba, amikor a könyvek már "kifolytak a folyósóra", és minden folyóíratkóttetés után egész polcokat kellett átrakni, hogy az anyagot valamiképpen elhelyezzük. Fokozta a nehézséget még az is, hogy az Intézet területén akkoriban még több épület és osztálykönyvtár működött - számszerint hét -, és mindegyikben ugyanez a helyzet alakult ki. Egyetlen vigasztaló, bár nem minden aggodalomtól mentes kép lebegett a helyhiánnyal küzdő könyvtárosok előtt, hogy ekkor már az Intézet beruházási tervében szerepelt az új központi könyvtár létesítése, és legalább is már papíron kezdett kibontakozni az új könyvtár képe. Nem egészen az ideális kép - szeretettük volna ugyanis a könyvtárat, dokumentációt, fotót és sokszorosítórészleget egy központi épületbe elhelyezni -, de az egyik épület kitoldásával és emeletráépítéssel sikerült az új központi könyvtárnak 8-10 évre szóló helyet biztosítani.

Két év telt bele, míg a tervből valóság lett, és elkészült a könyvtár külső és belső felépítése, berendezése. Az építkezés és a

belső berendezés elkészítése során voltak ugyan nehézségek, de végül is az új könyvtár olyan szép lett, hogy megérté a belefektetett munkát.

A könyvtár hét helyiségből áll, és két szinten helyezkedik el. A földszinten van a folyóirat- és a könyvraktár, valamint egy feldolgozószoba, ahová beérkeznek a könyv- és folyóiratcsomagok. A földszinti helyiségekből belső lépcső vezet fel a könyvtár emeleti részébe. Az emeleten négy helyiség van, és itt van a könyvtár bejáratí aajtaja, amely a nagy kölcsönzőhelyiségbe vezet. A kölcsönzőhelyiség egyik fala beépített katalógusszekrény. Két szemközti falán kézikönyvek, szótárak és a fontosabb könyvsorozatok nyertek elhelyezést. Itt van a beépített kölcsönzőpult, amelyet könyvlift köt össze a földszinti raktárhelyiségekkel. A kölcsönzés úgy történik, hogy a kiválasztott könyvek és folyóiratok kártyacéduláit a lift leviszi a földszintre, ahol a raktárat kezelő könyvtáros kikeresi a kért anyagot, és liften felküldi a kölcsönzőbe.

A kölcsönzőhelyiségből két olvasóterem nyílik, egy nagyobb, 24-30 személyes és egy kisebb, 12-14 személyes. Az olvasótermek falait borító polcokon vannak a kurrens folyóiratok és a fontosabb folyóiratok visszamenőleges évfolyamai. Ezt az anyagot csak helybenolvasásra lehet használni, kölcsönzésre csak a duplumanyag kerül. A könyv- és folyóiratújdonosságokat a nagy olvasóterem egyik falán elhelyezett kiállítási állványon és két erre a célra készült tárolóasztalon mutatjuk be. Mindkét olvasóteremben kisebb kézikönyvtár található, az egyes szakterületek legfontosabb kézikönyveivel. Az emeleten lévő negyedik helyiségben helyeztük el a könyvtár különlenyomatainak, riport-anyagának és külföldi kutatóintézetek jelentéseinek gyűjteményét. Ebben a szobában történik a reprodukciós foto-felvétel, mert a fotolaboratórium egy, a könyvtártól távol eső épületben működik.

Az új könyvtárba való költözködés előkészítését már 1961 elején elkezdtük. Ennek során át kellett dolgozni a könyvtár egész rendszerét és nyilvántartását, mert a könyvtári állomány gyors növekedése következtében /átlagosan évi kb. 2000 kötet könyv, 1000-1200 kötet bekötött folyóirat, 3000 db kutatói jelentés/ a régi könyvtári rendszert éppúgy kinőtöttük, mint a helyiségeket. Az egyes kiskönyvtárakban megfelelt, hogy az anyagot szakszerinti elrendezésben tároltuk, ezzel hidalva át a szakkatalógus hiányát, több mint 20 000 kötet könyvet azonban már nem lehet ilyen módon áttekinthetően elhelyezni. Ahhoz, hogy az új könyvtárban áttérhessünk a könyvek numerus kurrens szerinti tárolására, még a költözködést megelőzően el kellett készíteni a régóta hiányolt szakkatalógust. 1960. év végén és 1961. év elején az egyes szakterületek kutatóinak bevonásával elkészített tervek alapján tárgyszó-katalógust szerkesztettünk. Ennek során nagyobb tömegben 1961 júniusától mintegy 21 000 kötet könyvet készítettünk elő szakozásra, és a szakozók - részben erre a célra függetlenítve, - részben társadalmi munkában, kb. 12 000 könyvet láttak el szakjellel. /A duplumokat az előkészítő munka során válogattuk ki./

A szakkatalógus készítését összekötöttük az egész könyvállomány rekatalógizálásával, hogy sokszorosításra már pontos és megbízható címfelvételek kerüljenek. A kijavított katalóguscédulákat egy szer-

zódó gépirónó irta stencilre, és augusztus 1-től 1961. december végéig mintegy 12 000 új címfelvételt sokszorosítottunk átlag 10-14 példányban. Az új katalógus-cédulákból az év végéig elkészítettük a tárgyszavas és leltári szám szerinti katalógust, 1962 elején pedig a betűrendes és sorozati katalógust.

A katalógusok finomítása és kiegészítése most is folyik, de nagyjából már használhatók, és az év végéig remélhetőleg a finomítási munkát is sikerül majd befejezni.

A könyvek szakjelzettel való ellátása szükségessé tette a tartósan kikölcsönzött anyag bekérését. A mintegy 8000 kötet kikölcsönzött könyvből 6000 kötet került vissza ilyen módon a könyvtárba. A könyveket feldolgozás után ismét visszaadtuk az olvasóknak, ennek során egységesítettük a kölcsönzési rendszert, és új személyi kartonokat készítettünk.

A fent felsorolt roham- és tömegmunkák után kezdődött meg a könyvtárak költöztetése. Előre kidolgozott menetrend szerint költöztettük az egyes részlegeket, ügyelve arra, hogy az anyagnak mindig csak egy része essen ki a könyvtári forgalomból, mert természetesen ez idő alatt sem lehetett a könyvtárat bezárni és a kölcsönzést beosztatni. A költözködés ideje alatt az új könyvtárba átkerült anyagot folyamatosan rendeztük, úgy hogy mire a költözködés befejeződött, nagyjából a raktárakban is fellelhető volt az anyag. Ezeknél a munkálatoknál segítséget adtak az olvasók és az intézeti KISZ szervezet, akik társadalmi munkában segítettek a raktárak rendezésénél. Természetesen a rend még nem teljes. sok igazítani, javítani, fejleszteni való akad a könyvtári munka minden vonalán, de a lehetőségek most már adva vannak, és csak idő kérdése, hogy a meglévő hiányosságokat felszámoljuk.

FARKAS Istvánné

:
:

027.52.022/439.151/026

A MŰSZAKI RÉSZLEGEK MUNKÁJA A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KERÜLETI KÖNYVTÁRAIBAN

A közművelődési könyvtárakban létrehozott műszaki részlegek munkája és működésük elvi alapjai a megyei és fővárosi könyvtárak számára egyaránt tisztázottak.

A budapesti kerületi könyvtárak és a megyei könyvtárak részlegei között mégis nagy eltérések mutatkozhatnak, amit főleg a megyei könyvtárak sajátos problémái és részben azok értelmezése okoz.